

De achterkant van het Lucas evangelie

David Pawson
(1930 - 2020)

Met toestemming van Stichting Opwekking overgenomen uit het boek "Sleutels tot de bijbel"

Inhoud

Inleiding	3
De dingen, die je alleen bij Lucas vindt	4
Verhalen over de geboorte van Jezus	5
De kinderjaren van Jezus	6
De doop van Jezus	7
Het onderwijs van Jezus	7
UNIEKE GELIJKENISSEN	8
UNIEKE GEBEURTENISSEN	8
Belangstelling voor mensen	9
Nog enkele dingen die Lucas benadrukt	15
Hoe moeten wij het Evangelie van Lucas nu lezen?	19
Parafrase van de gelijkenissen	22

Inleiding

Lucas is de meest geliefde, maar tegelijkertijd ook de minst bekende van de vier Evangeliën. Misschien vindt u het raar, dat ik dat zo zeg. De meeste mensen kennen de stukken uit dit Evangelie, die alleen bij Lucas voorkomen, maar al te goed: de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan is daarbij wel nummer één; zelfs zo, dat die woorden in onze taal al tot een vaste uitdrukking zijn geworden. De meeste mensen weten ook, wat het betekent als je zegt 'de verloren zoon komt terug naar huis' uit de Bijbelse gelijkenis van 'de verloren zoon'; het verslag van de ontmoeting van Jezus met Zacheüs, met Maria en Martha, de moordenaar aan het kruis en de twee mannen op weg naar Emmaüs. Die zijn allemaal bekend genoeg.

Maar bij de andere evangeliëschrijvers vinden we een aantal dingen ook beschreven en hun beschrijvingen kennen we veel beter dan die van Lucas. Wat betekent bijvoorbeeld het 'zout', dat Matteüs' en Lucas aanhalen als een beschrijving van de discipelen? De meeste mensen gaan ervan uit, dat dit verwijst naar de invloed van een gelovige, die een positieve inbreng in de maatschappij heeft en een smaakmaker is. Die betekenis wordt dan afgeleid van de functie van zout bij het bereiden van voedsel. . Maar Lucas noemt ook nog andere details, want hij zegt, dat zout ook niet meer geschikt is voor de grondbewerking of voor de mesthoop, als het z'n kracht verloren heeft. Dat geeft dus aan, dat deze beeldspraak eerder uit de landbouw komt dan uit de keuken. Zout werd gewonnen in de Dode Zee en het zat vol met potas en andere zouten. Het werd gebruikt als kunstmest in de landbouw en als desinfecterend middel over menselijk afval, zoals ontlasting. In die hoedanigheid moest zout dus goede dingen laten groeien en ook voorkomen, dat kwalijke dingen zich verder konden verspreiden. Jezus zei, dat de discipelen hetzelfde zouden doen. De meeste mensen kijken niet naar de details, die Lucas er

aan toevoegt en ze willen alleen hun eigen uitleg horen van het 'zout der aarde', zoals dat bij Mattheüs heet.

Er is nog een mooi voorbeeld van voorbijgaan aan dingen die Lucas zegt over een bepaalde zaak. Het gezegde: 'Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal met het dorre geschieden?' Bij mijn spreekbeurten heb ik m'n gehoor vaak lastig gevallen met de vraag of ze wisten, waar dit vandaan kwam: uit het Oude Testament, het Nieuwe Testament of uit een werk van Shakespeare. De meesten zaten ernaast! Wist u, dat Jezus deze woorden heeft uitgesproken, toen Hij Zijn kruis naar Golgotha droeg? Alleen Lucas geeft deze woorden weer en het lijkt wel of er maar weinig mensen zijn, die dat goed in zich opgenomen hebben.

De dingen, die je alleen bij Lucas vindt

De structuur van het Evangelie van Lucas is gebaseerd op de indeling van het werk van Marcus; het keerpunt ligt daarbij ook bij de gebeurtenissen in Caesarea Filippi, want daarna richtte Jezus zich meer op Jeruzalem. Maar je kunt ook een indeling maken, die zijn Evangelie in vijf stukken onderverdeelt:

1:1 - 4:13	De eerste dertig jaar van het privé-leven van Jezus
4:14 - 9:50	Jezus' bediening in Galilea
9:51 - 19:44	De reis naar Jeruzalem, met uitgebreid verslag van Jezus' onderwijs
19:45 - 23:56	Jezus' laatste dagen in Jeruzalem (dit gedeelte is totaal anders dan de manier waarop Marcus dit beschrijft)
24	Opstanding en hemelvaart

We gaan die stukken bekijken, die alleen bij Lucas voorkomen.

Verhalen over de geboorte van Jezus

Alle verslagen van de geboorte van Jezus beschrijven de gebeurtenissen, bekeken vanuit de positie van Maria; daar wijkt Mattheüs vanaf: hij beschrijft Jezus' geboorte vanuit Jozefs standpunt. Dat belicht heel andere aspecten aan de geboorte van Jezus, want Lucas heeft veel meer belangstelling voor de menselijke kant ervan en hij noemt meer intieme details, zoals de conceptie / ontvangenis en de bevalling; hij heeft het ook over de doeken, waarin het kind werd gewikkeld. Lucas vermeldt ook de stamboom van Jezus, net zoals Mattheüs, maar hij bekijkt Jezus' afstamming van de kant van Maria en hij gaat veel verder terug, tot Adam zelfs. Wettig gezien is Jezus een nakomeling van David via Jozef, maar Zijn lijfelijke afstamming van koning David is ook terug te vinden via de geslachtslijn van Maria. Dus is Jezus via de stamboom van beide ouders een koninklijke prins.

De beschrijving, die Lucas geeft van de geboorte van Jezus, verschaft ons ook uitsluitsel over de maand, waarin Jezus is geboren. We lezen, dat Zacharia behoorde tot het priester geslacht van Abia en van 1 Kronieken weten we, in welke maand zijn stam aan de beurt was om in de tempel te dienen: binnen die eenjarige cyclus was zijn stam nummer 8 van de 24. Dat houdt dus in, dat Zacharia in de vierde maand van de Joodse kalender aan de beurt was. We weten ook, dat Elisabeth in die maand zwanger werd en dat zij zes maanden eerder zwanger werd dan Maria, dus kunnen we uitrekenen dat Jezus vijftien maanden later geboren werd en dat was dus in de zevende maand van het volgende jaar, op het Loofhuttenfeest (eind september, begin oktober bij ons). De Joden hebben altijd verwacht dat de Messias op dat feest terug zou komen en ze doen dat ook nu nog.

De kinderjaren van Jezus

Lucas is de enige, die iets vertelt over de eerste dertig jaar van Jezus' leven. Jezus werd Bar Mitswa, toen Hij twaalf jaar was. Bar Mitswa betekent 'in staat om goed te doen'. Wanneer een Joodse jongen zo oud wordt, wordt hij dus ook verantwoordelijk voor z'n eigen gedrag. Totdat hij twaalf is, worden z'n ouders gestraft, als hij iets ondeugends doet; maar vanaf z'n twaalfde is hij zelf verantwoordelijk voor z'n gedrag en voor het houden van Gods geboden. Z'n ouders nemen hem dan mee naar de synagoge, waar hij voor het eerst een deel van de Wet van Mozes mag lezen. Vanaf dat moment wordt hij als man beschouwd. Hij wordt op dat moment ook een partner in de zaak van z'n vader, ongeacht in wat voor branche die werkzaam is.

Dit verklaart ook, waarom Jezus samen met Jozef en Maria naar Jeruzalem ging. In die dagen reisden de vrouwen vooruit - ze liepen ongeveer dertig kilometer op een dag en zetten dan de tenten op en verzorgden het eten, dat dan klaar was, als de mannen aankwamen. De kinderen onder de twaalf reisden met hun moeder mee en de jongens van twaalf en ouder met, hun vader. Jezus zou hier dus meegereisd kunnen zijn met Zijn moeder Maria, zoals Hij altijd al gedaan had; maar nu Hij twaalf geworden was, zou het heel gewoon zijn geweest, dat Hij op de terugreis bij Zijn vader in de groep liep. Daarom dachten Jozef en Maria allebei, dat Jezus met de ander meekwam naar huis.

Het verklaart ook de opmerking, die Jezus tegen Maria maakte toen ze Hem in de tempel gevonden had. "Wist gij niet, dat Ik bezig moet zijn met [het huis] de dingen mijns Vaders?" Dit zijn de eerste woorden van Jezus, die ons overgeleverd zijn. Het meest verbazende is dan, dat Hij mee teruggaat naar Nazareth en dat Hij aan Zijn ouders onderdanig is. Het verhaal laat duidelijk zien, dat Jezus wel degelijk wist, wie Hij was, zelfs toen Hij nog maar twaalf

jaar oud was. Je kunt ook zien, dat Maria Hem nooit heeft verteld, wie Hij was, want ze heeft het over Jozef als over 'je vader'

De doop van Jezus

Wanneer Lucas ons de doop van Jezus beschrijft, verschaft hij ons opnieuw unieke informatie. Want alleen Lucas vermeldt, dat Jezus de Heilige Geest ontving na Zijn doop als verhoring van een gebed. Mattheüs en Marcus vertellen wel, dat Jezus de Heilige Geest ontving, toen Hij weer opkwam uit het water, maar het is Lucas die Jezus' gebed erbij vermeldt: " ... toen ook Jezus gedoopt werd en in gebed was, de hemel zich opende, en de heilige Geest in lichamelijke gedaante als een duif op Hem nederdaalde." Uitgerekend Lucas is het, die veel meer dan de andere schrijvers in het Nieuwe Testament over de doop in de Heilige Geest spreekt. Dat is een onderwerp, waarop we later nog terugkomen.

Het onderwijs van Jezus

UNIEKE TEKSTGEDEELTEN MET HET ONDERWIJS VAN JEZUS

Lucas gaat ook anders om met het onderwijs van Jezus. Mattheüs' bergrede wordt bij hem de 'rede op een plaats waar het vlak was' en iedere zegening wordt gekoppeld aan een 'wee zij' / 'wee jullie'. Zo zie je bijvoorbeeld 'Gelukkig wie nu huilt' staan naast een 'Wee jullie die nu lachen'. Daar zou je uit kunnen afleiden, dat Mattheüs en Lucas tegenstrijdige gegevens vermelden, maar het staat vast, dat Jezus die rede meer dan maar één keer heeft gehouden en steeds op een andere manier. Lucas heeft ons gewoon een heel andere en een veel kortere versie van deze rede overgeleverd.

UNIEKE GELIJKENISSEN

Een aantal van Jezus' gelijkenissen hebben we helemaal alleen aan Lucas te danken:

- De gelijkenis van de barmhartige Samaritaan.
- De gelijkenis van de verloren zoon (misschien zou je die beter de gelijkenis van de verloren vader moeten noemen, die z'n twee zoons was kwijtgeraakt - daar komen we later nog op terug.
- De gelijkenis van de weduwe, die van geen wijken wist.
- De gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar.
- De gelijkenis van de vriend, die midden in de nacht op de deur van zijn buurman komt bonken en om brood vraagt, omdat hij onverwacht visite heeft gekregen.
- De gelijkenis van de onvruchtbare vijgenboom.
- De gelijkenis van de onrechtvaardige rentmeester.
- De gelijkenis van de rijke man, die in de hel terecht kwam, en de arme Lazarus - de enige gelijkenis, waarin de naam van iemand voorkomt ('Lazarus' zou evengoed op een bestaand persoon kunnen slaan; zie de parafrase op de blz. 22)
- De gelijkenis van de twee schuldenaars.

UNIEKE GEBEURTENISSEN

Daaronder vinden we:

- De wonderbaarlijke visvangst.
- De uitzending van 'De Zeventig' (in sommige vertalingen wordt over 72 gesproken). 1
- De hemelvaart. Lucas' Evangelie is het enige, dat hierover bericht; wel komt er een vermelding voor in het 'verlengde' einde van het Evangelie van Marcus. In Handelingen opent Lucas ermee en koppelt op die manier deze beide Bijbelboeken aan elkaar; tegelijk benadrukt hij daarmee nog

eens het belang van deze gebeurtenis.

Lucas neemt in zijn boek ook bepaalde gebeurtenissen op, die {net mensen zijn gebeurd, waarvoor hij bijzondere belangstelling had.

- De prostituee, die Jezus' voeten zalfde in het huis van een Farizeeër.
- De vrouw, die de zoom van Jezus' mantel aanraakte midden in een grote menigte.
- De maaltijd in het huis van Martha en Maria.
- De tollenaar boven in een boom (Zacheüs). ~
- De genezing van een man met waterzucht.
- De kreupele vrouw.
- De tien melaatse mannen ('die aan huidvraat leden').
- Het offer van de weduwe.
- De moordenaar aan het kruis.
- De twee mannen op weg naar Emmaüs.

Deze verhalen laten toch wel zondermeer zien, dat Lucas meer belangstelling voor mensen in zijn boek toont, dan welke andere schrijver van een Evangelie ook - dat hoeft ons ook niet te verbazen van iemand, die huisarts was.

Belangstelling voor mensen

Je kunt minstens zes groepen mensen opnoemen, waar Lucas bijzondere belangstelling voor had.

1. SAMARITANEN

Samaritanen waren mensen, die door de Joden als tweederangsburgers werden beschouwd, want zij waren het resultaat van de huwelijken die tijdens de ballingschap gesloten waren tussen Joden en heidenen. De Joden voelden zoveel haat tegen deze mensen, dat een Jood liever een lange omweg nam via de oostelijke

kant van de Jordaan om van Judea naar Galilea te komen, dan door Samaria te moeten reizen.

Alleen Lucas vertelt ons, dat er één melaatse terugkwam om Jezus te bedanken, nadat ze alle tien genezen waren - en die ene was een Samaritaan. De anderen waren Joden en die accepteerden die zegen van de genezing als iets vanzelfsprekends.

Lucas vertelt ons ook, hoe Jakobus en Johannes vuur van de hemel wilden laten komen op de Samaritanen, omdat die grof tegen Jezus reageerden. In Handelingen sluit hij daarop aan met het verhaal van Johannes die samen met Petrus terugkomt in Samaria om te bidden, dat het vuur van de Heilige Geest op de Samaritanen zou komen!

Natuurlijk vertelt hij ook het verhaal van de barmhartige Samaritaan; en bedenkt u wel, dat het woordje 'barmhartig' = 'goed' niet gemakkelijk door een Jood in verband gebracht zou worden met deze mensen. Doordat Lucas hiermee inspeelt op de uiterste verbazing van de Joden over het feit, dat zo iemand zo liefdevol kon zijn, laat hij eens te meer zijn bedoeling zien: hij wil voorkomen, dat dit verhaal over Jezus verloren gaat, maar hij wil zeker ook de Samaritanen bemoedigen; daarnaast vertelt hij dit verhaal in de hoop daarmee de kloof tussen de beide volken te verkleinen.

2. HEIDENEN

Lucas was zelf een heiden, dus kan het niet verbazen, dat hij veel heidenen een belangrijke rol laat spelen in zijn Evangelie; daardoor zet hij de heidenen direct al op een vooraanstaande plaats. Hij laat dit hoofdthema in zijn boek gelijk al aan het begin opduiken, als hij Simeon weergeeft, die zegt dat Jezus een 'licht tot openbaring voor de heidenen' zou zijn.

Hij vertelt ook, dat Jezus het heeft over de weduwe van Sarepta

en Naäman de Syriër tijdens Zijn toespraak in de synagoge van Nazareth. Jezus wekte de indruk dat Hij bij deze heidenen meer geloof vond dan bij de mensen in Israël en dat leidde er toe, dat de plaatselijke bevolking probeerde om Jezus van het leven te beroven.

Lucas vermeldt ook de uitzending van de Zeventig, een getal dat door de Joden wordt beschouwd als een symbolisch getal voor de volkeren - ze baseren dat op Genesis 10 - en hij noemt ook de bediening van Jezus op de oostelijke oever van de Jordaan in Perea. De andere evangeliëschrijvers vermelden wel de reis, die Jezus onderneemt van het noorden naar Jeruzalem, maar ze zeggen niets over het werk, dat Jezus daar tijdens die reis op niet-Joods grondgebied heeft verricht.

3. DE PARIA'S / VERWORPENEN

Lucas had enorm veel belangstelling voor alle" mensen, die uitgestoten waren, voor mensen die op een of andere manier met verachting werden bekeken. Hij noemt de genezing van de tien melaatsen (= mensen met huidvraat) en de roeping van Zacheüs, de (hoofd)tollenaar. Het beroep van tollenaar werd om twee redenen geminacht: ten eerste omdat de tollenaars een verlengstuk van de Romeinen waren (die lieten de verantwoordelijkheid voor het binnenhalen van de belastingen aan die tollenaars over) en ten tweede, omdat ze hun eigen beloning overal vandaan haalden waar ze maar konden, maar uiteraard bovenop de belastingen, die ze toch al moesten innen. Toch kiest Jezus ervoor om deze tollenaar te ontmoeten, een man die zo'n onvoorstelbaar impopulair beroep uitoefent; maar we lezen ook, dat door Jezus op die dag 'redding aan dat huis wordt geschonken' .

Lucas belicht ook de rol van de herders bij de geboorte van Jezus: overal getuigden ze ervan en verspreidden ze het goede nieuws. Maar in die dagen hadden herders een slechte reputatie: ze

werden bekeken als onbetrouwbare parasieten in de maatschappij - ze leefden van wat ze konden gappen van anderen. En daarom had het getuigenis van een herder tijdens een rechtszaak geen rechtsgeldigheid.

Het is ook interessant om te zien, dat Lucas het verhaal opneemt over die ex-prostitutuee, die de voeten van Jezus zalft; haar model-antwoord op Zijn vergeving van haar zonden is aanschouwelijk onderwijs voor al die mensen, die zelfvoldaan denken dat zij zo goed zijn.

4. VROUWEN

Lucas heeft bijzonder veel belangstelling voor/vrouwen. Martha en Maria hebben we eerder al genoemd, maar Lucas schrijft ook over de vrouw, die de zoom van Jezus' mantel aanraakte en over de genezing, die daardoor plaatsvond. Je vindt bij de andere evangelieschrijvers ook nergens iets over de vrouwen, die staan te huilen als Jezus Zijn kruis draagt. Bovendien noemt Lucas de rijke vrouw, die Jezus' bediening financieel ondersteunde. Het Evangelie van Lucas noemt tien vrouwen, die nergens anders genoemd worden en hij noemt er ook nog drie in een gelijkenis.

5. DE ARMEN

Het is net of de armen een streepje voor hebben bij Lucas. Zo geeft hij de woorden van Jezus weer, als Hij zegt: "Gelukkig jullie die arm zijn, ... " en "Maar wee jullie die rijk zijn." Op die plaats zegt Mattheüs: "Zalig de armen van geest, ... ", maar de rijken noemt hij niet. In het Evangelie van Lucas wordt armoede als een zegen beschouwd en dat stond haaks op de manier, waarop iedereen in Israël daar tegenaan keek; zij dachten dat het een bewijs was van het feit, dat God je gedrag afkeurde. Hij beschrijft, hoe Jozef en Maria een paar duiven meenemen naar de tempel als offer ter gelegenheid van de geboorte van Jezus. Dat was het

allergoedkoopste offer, dat volgens de Levitische wetten mogelijk was. Lucas neemt in zijn boek nog een aantal uitspraken van Jezus op, die Hij tijdens Zijn onderwijzingen heeft gedaan en die ergens iets met armoede te maken hebben:

- "Geef aan ieder die iets van je vraagt, en eis je bezit niet terug als iemand het je afneemt."
- Jezus zei tegen Zijn gastheer: "Wanneer u een maaltijd aanbiedt of een feestmaal geeft, vraag dan niet uw vrienden, uw broers, uw verwanten of uw rijke burens, in de verwachting dat zij u op hun beurt zullen uitnodigen om iets terug te doen.
Wanneer u mensen ontvangt, nodig dan armen, kreupelen, verlamden en blinden uit. Dan zult u gelukkig zijn, zij kunnen voor u dan wel niets terugdoen, maar u zult ervoor beloond worden bij de opstanding van de rechtvaardigen."
- In de gelijkenis van het grote feestmaal :ei Hij: "Ga vlug de stad in en breng uit de straten en stegen de armen en kreupelen en blinden en verlamden hierheen.""
- In de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus zei Hij: "Op zekere dag stierf de bedelaar, en hij werd door de engelen weggedragen om aan Abrahams hart te rusten. Ook de rijke stierf en werd begraven. Toen hij in het dodenrijk, waar hij hevig gekweld werd, zijn ogen opsloeg, zag hij in de verte Abraham met Lazarus aan zijn zijde "

6. ZONDAREN

De laatste categorie mensen, waar Lucas bijzondere belangstelling voor heeft, had u waarschijnlijk niet verwacht. Maar is Jezus ook niet gekomen om zondaren te redden? In die tijd was de term 'zondaar' een speciale aanduiding voor een Jood, die niet langer wilde proberen te leven volgens de Wet van Mozes. Nu waren er 613 wetten van Mozes en het was al moeilijk genoeg om je daar aan te houden, maar de godsdienstige leiders hadden er nog een paar bij' gemaakt. Een groot deel van de bevolking had de moed al opgegeven en Lucas vertelt juist die verhalen en rapporteert die gebeurtenissen, want die tonen aan, dat dat nu juist de mensen waren, waarvoor Jezus gekomen was. Hij laat ook maar al te duidelijk zien, dat de Farizeeën Jezus haatten, omdat Hij steeds weer omging met mensen, die zich niet aan de wetten hielden. Hoe kon Hij zo dicht bij God zijn en tegelijk zo dicht bij die 'zondaren' staan?

Lucas is een heel menselijk Evangelie. Lucas was evenzeer met het lot van mensen begaan als Jezus dat was. Hij zette zich in voor iedereen, die niet voor zichzelf kon zorgen en die door de anderen niet geholpen werd. Hij was echt weg van het woord 'splanknidzomai', wat betekent 'medelijden hebben'; daarmee beschrijft hij Jezus als een man, die niet leefde om voor zichzelf macht en aanzien te verkrijgen, maar die leefde om te bereiken, dat de machtelozen in de maatschappij door God werden aangeraakt. Dat vinden we weergegeven in een zin aan het einde van het verhaal over Zacheüs: "De Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was." Zo lezen we ook: "... en de hele menigte probeerde Hem aan te raken, want er ging een kracht van Hem uit die allen genas."

Nog enkele dingen die Lucas benadrukt

I. ENGELN

Lucas is bijzonder geïnteresseerd in engelen, vooral aan het begin van zijn boek. Hemelse wezens gaan aan Elisabeth vertellen, dat Johannes geboren zal worden; ze zeggen ook tegen Zacharias, wat de naam van het kind moet worden en ze gaan aan Maria vertellen, dat Jezus uit haar geboren zal worden. Verder in het boek - wanneer Jezus in de woestijn verzocht wordt - vertelt Lucas dat Jezus door de engelen gediend wordt. Als Jezus aan het bidden is in Getsemane lezen we: "Uit de hemel verscheen Hem een engel om Hem kracht te geven."

Ze zeggen wel eens, dat mensen met een medisch beroep het meest sceptisch tegenover bovennatuurlijke dingen staan. Maar Lucas is niet alleen medicus, hij is ook geschiedschrijver en hij schijnt er geen enkele moeite mee te hebben om engelen in zijn verhaal op te nemen; hij is er zelfs op uit om hun belangrijke inbreng iedere keer te benadrukken.

2. DE HEILIGE GEEST

Lucas hebben ze wel eens het 'charismatische Evangelie' genoemd. In Lucas staat meer over de Heilige Geest vermeld dan in Mattheüs en Marcus samen.

- Lucas vertelt, dat de Heilige Geest verantwoordelijk is voor de conceptie van Jezus: "De Heilige Geest zal over je komen en de kracht van de Allerhoogste zal je als een schaduw bedekken."
- Van Elisabeth én Zacharias lezen we dat ze vervuld waren met de Heilige Geest; ook over Johannes de Doper werd al geprofeteerd, dat hij vervuld zou zijn met de Heilige Geest, terwijl hij nog in de baarmoeder was.

- Het Oudtestamentische concept van zalving door de Heilige Geest zien we ook bij Simeon en Anna. Simeon wordt door de Heilige Geest ertoe gedreven om naar de tempel te gaan en daar het kind Jezus in zijn armen te nemen; ook Anna wordt als een profetes beschreven.
- De Heilige Geest kwam op Jezus, toen Hij gedoopt werd. Daar lezen we over: "Vervuld van de Heilige Geest trok Jezus weg van de Jordaan, en geleid door de Geest zwierf hij veertig dagen rond in de woestijn."
- Na die tijd van verzoeking in de woestijn lezen we dat Jezus, gesterkt door de Geest, terugkeerde naar Galilea ... "
- Lucas beschrijft, hoe Jezus leerde om te bidden om de Geest: "Hoeveel meer zal dan de Vader in de hemel de Heilige Geest geven aan wie Hem erom vragen!"

Dit Evangelie eindigt met de woorden van Jezus, waar Hij tegen Zijn discipelen zegt, dat ze in Jeruzalem moeten blijven wachten, 'tot ze met kracht uit de hemel zijn bekleed.' De belangstelling van Lucas voor de Heilige Geest houdt niet op bij zijn Evangelie; we zien hetzelfde in zijn tweede boek Handelingen; daar zien we zelfs nog vaker, dat hij over de Heilige Geest spreekt.

3. GEBED

a) Van Jezus

Lucas beschrijft veel meer gebeden, die Jezus heeft uitgesproken dan de andere evangelienschrijvers. Hiervóór hebben we al gezien, dat Jezus de Heilige Geest ontving na Zijn doop en dat dat gebeurde, nadat Hij daar zelf om gebeden had. Dit is overigens het eerste gebed, dat van Jezus is opgeschreven. Zijn laatste gebed

spreekt Jezus uit aan het kruis: "Vader, in Uw handen leg ik Mijn Geest."

Tussen deze twee gebeden in beschrijft Lucas nog negen situaties, waarin Jezus een gebed uitspreekt. Zeven van die situaties worden alleen door hem beschreven. Je kunt daaruit aflezen, dat Jezus voortdurend tot Zijn Vader bad om leiding.

b) Van de discipelen

Lucas doet er ook alles aan om te bereiken, dat wij gaan begrijpen hoe belangrijk het gebed is voor ons als Zijn discipelen. In hoofdstuk 11 vinden we hierover uitvoerig beschreven, wat Jezus daarover leert. Bovendien is de gelijkenis van die 'hardnekkige' weduwe een bemoediging, want daaruit kunnen we aflezen, dat God zeker bereid is om onze gebeden te verhoren. Ook de gelijkenis, die dan volgt - die van de Farizeeër en de tollenaar - is een aanmoediging om nederig te zijn bij het bidden. Bidden is niet minder belangrijk voor iedereen, die Jezus wil volgen, dan het voor Jezus zelf was.

4. BLIJDSCAP

In het Evangelie van Lucas vinden we meer woorden, die afgeleid zijn van de woordstam van het woord 'vreugde' dan in welk Nieuwtestamentisch boek ook. Lucas is bijvoorbeeld de enige schrijver, die het woord 'lachen' gebruikt. Hij is ook degene, die vermeldt, dat er blijdschap in de hemel is wanneer een zondaar zich bekeert. Zo lezen we ook ergens in zijn Evangelie, dat Jezus 'vervuld van de Heilige Geest begon te juichen .. .' Dit thema is nauw verbonden met het onderwerp lofprijzing en aanbidding. Het verhaal van de geboorte van Jezus begint met het lied van de engelen 'Eer aan God in de hoogste hemel' .en het eindigt met die twee mensen in de tempel, die 'God loofden'. Lucas neemt zijn lezers steeds mee naar een hemels niveau. Enkele van de mooiste lofliederen vinden we in Lucas; denkt u

maar aan het 'Magnificat' (De Lofzang van Maria) en het 'Nunc Dimittis' (De Lofzang van Simeon).

5. HET UNIVERSELE EVANGELIE

Lucas is het Evangelie voor alle mensen waar ook op aarde, want hij beschrijft Jezus als de Redder van de hele wereld. Dit thema zien we zijn hele boek door steeds weer terugkomen, want hij - de schrijver, die zelf uit de heidenen is - benadrukt voor zijn (meestal) heidense lezers, dat dit goed nieuws voor hen allen is.

- Hij doet dat eerst al aan de hand van de stamboom van Jezus. Hij legt niet de nadruk op de Joodse wortels van Jezus, zoals Mattheüs dat juist wel doet, maar hij herleidt die zelfs tot aan Adam. Daardoor onderstreept hij de menselijke natuur van Jezus en het feit, dat het Evangelie er voor iedereen is: God heeft zich altijd bekommerd om alle mensen.
- Gelijk als de engelen beginnen te zingen, zien we de woorden al: " ... en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft."
- Lucas citeert Jesaja, als hij zegt, dat "... alle vlees zal het heil Gods zien / en al wat leeft zal zien hoe God redding brengt."
- De Zeventig worden uitgestuurd, maar niet naar de 'verloren schapen van Israël', zoals we bij Mattheüs lezen, maar naar 'iedere stad en elke plaats'.
- We lezen dat "uit het oosten en het westen en uit hei: noorden en het zuiden zullen ze komen, en ze zullen aan tafel genodigd worden in het koninkrijk van God."

- Aan het eind van het Evangelie voorzegt Jezus, dat "in Zijn naam alle volken opgeroepen zullen worden om tot inkeer te komen, opdat hun zonden worden vergeven."

Hier zien we dus - naar waarheid door Lucas opgetekend - een geloof met sterke Joodse wortels, gevat in een Joodse context, dat z'n climax bereikt in Jeruzalem - helemaal klaar voor het verhaal van Handelingen, waar dat geloof de toenmalige wereld ingaat en zelfs in ~ome bekend wordt. Op zich is het minst Joodse van de vier Evangeliën en dat is ook niet zo vreemd, gezien de bedoeling van Lucas om de heidenen te overtuigen van de waarheid van de gebeurtenissen, die hij weergeeft.

Hoe moeten wij het Evangelie van Lucas nu lezen?

Een menselijk Evangelie

Dit is een Evangelie voor mensen, die verloren zijn in zonden. Jezus is de Redder. Als enige van alle Evangeliën gebruikt Lucas het woord 'verlossing' als zelfstandig naamwoord, want Lucas wil dat zijn lezers de redding door Christus kennen en hij baseert dat op de historische gebeurtenissen die hij beschrijft. Het werkwoord 'redden' kom je in zijn Evangelie vaker tegen dan in welk ander Nieuwtestamentisch boek ook.

Lucas vertelt ons, dat 'heden' de dag van onze verlossing is (hij zegt dat 11 keer, tegen Mattheüs 8 keer en Marcus maar 1 keer), en 'nu' is de verlossing gekomen (14 keer, tegen Mattheüs 4 keer en Marcus 3 keer). Hij benadrukt dat genade en vergeving en verzoening hier en nu voor ons allemaal beschikbaar zijn. Die verlossing is er door het kruis van Christus - dat is net alsof Jezus weer gedoopt wordt. Net zoals het Joodse volk bevrijd werd uit de slavernij in Egypte, zo is het kruis van Jezus de basis van een

nieuwe 'exodus' voor Zijn volk. Daarom is dit een Evangelie van redding. Lucas hoopt dat zijn lezers redding vinden in Jezus.

Een gelukkig Evangelie

De beide thema's van lofprijzing en vreugde komen steeds terug. Dit is het Evangelie dat over 'lachen' spreekt en je ~ndt er meer woorden in, die iets van blijdschap uitdrukken dan welk ander Evangelie ook. In de overbekende gelijkenissen in hoofdstuk 15 zien we de blijdschap van mensen die terugvinden, wat ze kwijt waren; dat beschrijft ook de vreugde, die er in de hemel is over een zondaar die zich bekeert. De reactie van de discipelen op de opstanding van de Heer is blijdschap en dit Evangelie eindigt ook met blijdschap. In dit opzicht is het een aantrekkelijk Evangelie en is het 'gebruiksvriendelijk'; een ideaal Evangelie voor een buitenstaander, die meer over Jezus te weten wil komen.

Een hemels Evangelie

Lucas blijft steeds naar de hemel kijken. Hij benadrukt de bovennatuurlijke geboorte van Jezus, de betrokkenheid daarin van de Heilige Geest en het belang van gebed. Hij wil dat iedereen, die het leest - welke achtergrond die ook maar heeft - zich in de hemel waant. De woorden van Jezus aan het grote feestmaal vatten zijn bedoeling samen: "Ga aanstonds de straten en stegen der stad in en breng de bedelaars en misvormden en blinden en lammen hier, want Mijn huis moet vol worden." Lucas weet dat God mensen uit alle volken heeft, die Hij de hemel in wil brengen - want Jezus is echt de Redder van de wereld.

Een bijzonder goed leesbaar Evangelie

Lucas was bijzonder 'goed in staat om met alle nodige vaardigheid de verschillende elementen van zijn verhaal aan elkaar te plakken. Vaak noemen wij - om maar een voorbeeld te geven - de gelijkenis in hoofdstuk 15 'de gelijkenis van de verloren zoon'. Maar dat

komt, omdat 'wij geen kijk hebben op de bekwaamheid van Lucas als schrijver, waardoor wij de echte betekenis van deze gelijkenis binnen zijn context van het hele Evangelie niet doorhebben. In feite is het de gelijkenis van de verloren vader, die zijn geld verspeelde door het aan zijn beide zoons te geven. Als je de beide hoofdstukken 15 en 16 direct achter elkaar doorleest, dan kun je goed zien, hoe dat thema zich ontwikkelt - en hoe Lucas een bijzonder goed leesbaar Evangelie zorgvuldig 'gecomponeerd' heeft.

Hoofdstuk 15 begint bij de tollenaars en de zondaars, die ergens in een huis zitten te eten en waar Jezus ook aanwezig is; de Schriftgeleerden en de Farizeeën staan daar buiten over te mokken. De rest van de twee hoofdstukken komt voort uit dit achtergrondgegeven, maar die rest geeft er ook de verklaring voor. Jezus vertelt het verhaal van een schaap, dat verdwaald is; het is ver verwijderd van de stal, waar het zou moeten zijn en het beseft dat ook. Dan spreekt Hij over een munt, die in huis verloren geraakt is, maar die daar uiteraard geen besef van heeft - het ene verhaal voor mannen en het tweede voor vrouwen, allebei met een 'verlies' -thema.

Dan komen we bij het grote verhaal van de twee verloren zonen, maar daarbij ligt de nadruk niet op de jongere zoon, maar op de oudere. Hij is meer 'verloren' dan de jongere, maar hij beseft dat niet. De jongere zoon is net als dat verdwaalde schaap: ver van huis afgedwaald maar wel met besef van z'n eigen probleem. De oudere zoon is net als die munt, die thuis zoek raakt, maar die dat zelf niet kan beseffen.

Hier houden de gelijkenissen nog niet op, want als we verder lezen in hoofdstuk 16, dan zien we daar opnieuw twee hoofdpersonen, die overeenkomen 'met de twee zonen van hoofdstuk 15. De eerste is een wat duister verhaal over een schurk, die kritiek krijgt van Jezus om zijn oneerlijkheid. Het is een niet

onbelangrijk detail, dat hetzelfde woord wordt gebruikt om te beschrijven, dat die jongere zoon zijn kapitaal in dat verre land verkwistte, Die schurk verkwistte dus ook het geld van zijn baas. We zien hier dus hetzelfde woord en hetzelfde karakter bij de hoofdpersoon. Er is nog zo'n overeenkomst: de oudere zoon zei tegen z'n vader, dat hij' nooit fouten maakte - "Zie, ... nooit heb ik uw gebod overtreden"

- hetzelfde zei de rijke man in het tweede verhaal in hoofdstuk 16; hij had ook nooit iets verkeerd gedaan: geen zonde begaan, geen ondeugd bedreven of misdaad begaan, maar toch eindigt hij in de hel voor zijn onverschilligheid om het lot van anderen, z'n zelfingenomenheid en z'n onafhankelijkheid van God.

Zo zie je dus steeds hetzelfde thema als een rode draad door deze gelijkenissen lopen en Lucas beschrijft dat heel zorgvuldig. Jammer genoeg hebben wij met onze hoofdstuk- en vers-indeling het hele beeld verstoord, dat Lucas zo knap en weloverwogen als één geheel beschreven had.

Parafrase van de gelijkenissen

Twee mannen en hun geld (Lucas 15 - 16)

Een tijdje later verdrongen de geestelijke paria's, een paar normale ongelovigen plus een paar puur immorele mensen zich rondom Jezus om te kunnen horen wat Hij te zeggen had. Maar de Farizeeën en de wetgeleerden hadden kritiek op Hem, omdat /' Hij zich met zulke mensen inliet en ze zeiden tegen elkaar: "Deze kerel schijnt er plezier in te hebben om in het gezelschap te zijn van die lui, die niet eens proberen om Gods wetten te houden - Hij eet zelfs met hen aan één tafel!" Dus begon Jezus zich daartegen te verdedigen door hun een verhaal te vertellen.

"Zo, mannen," zo begon Hij, "zeg me eens: wie van jullie die een kudde schapen van honderd dieren heeft en die er één kwijt is, zou niet de 99 in het open veld ter plekke achterlaten en dat ene schaap gaat{ zoeken, totdat hij het gevonden had? En

als hij het dan gevonden heeft, is hij zo blij dat hij er ook geen moeite mee heeft om het helemaal op z'n schouders naar huis te dragen. Als hij dan thuis is, nodigt hij al z'n vrienden en burens uit: 'Kom op lui; vier feest met me - ik heb dat schaap teruggevonden, dat ik kwijt was!' Laat me jullie dit vertellen: in de hemel gaat het net zo; daar is ook uitbundige vreugde over één zondaar, die van zijn dwaalweg teruggebracht kan worden; meer dan over 99 voorbeeldige burgers, die echt nooit iets verkeerd doen!"

"Of welke vrouw, die een dure halsketting heeft met 100 zilveren bedeltjes eraan, waarvan ze er één kwijtraakt, zou niet ieder hoekje en gaatje in huis uitmesten, tot ze dat hangertje terug heeft gevonden? En als ze het dan vindt, dan is ze zo blij - toch? - dat ze haar vriendinnen en burens uitnodigt: 'Kom, meiden, ik bouw een feestje: ik heb die hanger teruggevonden, die ik kwijt was.' Ik zeg jullie: bij Gods engelen gaat het net zo; iedere keer dat één zondaar van mening verandert, is er feest in de hemel." Toen zei Jezus nog: "Er was eens een man met twee zonen. De jongste van die twee ging naar zijn vader en zei tegen hem: 'Pa, ik wil nu mijn deel in de zaak hebben, voordat jij doodgaat.' Dus verdeelde de vader z'n beleggingen tussen de beide broers. En niet lang daarna verzilverde de jongste zoon het zaakje en ging naar het buitenland. Daar verkwistte hij z'n fortuin door er buitengewoon wild van te gaan leven. En net toen hij al z'n geld erdoor had gejaagd, werd dat land getroffen door een misoogst, die de oorzaak was van een gigantisch voedseltekort. De prijzen rezen de pan uit en hij zat al gauw op zwart zaad. Om in leven te blijven, hing hij wat rond bij een plaatselijke boer die hem z'n varkens liet hoeden; hij mocht dan de draf naar de varkens brengen. Vaak had hij zo'n honger, dat hij het voer van de varkens wel had willen eten om daarmee z'n maag een beetje te vullen, maar niemand dacht er zelfs maar aan, om hem iets eetbaars te geven.

Toen hij uiteindelijk weer tot z'n positieven kwam, zei hij bij

zichzelf: 'Sukkel dat je bent - al die huurkrachten op de boerderij van je vader hebben meer dan genoeg te eten, terwijl je hiel! zelf doodgaat van de honger. Ik ga terug naar m'n vader; dat is veel beter en ik zeg tegen hem: Pa, ik besef, dat ik het aan alle kanten verbruid heb, zowel bij God als bij u. Ik verdien het niet om weer gewoon door te gaan voor een van uw zonen, maar wilt u me dan alstublieft op uw boerderij mee laten werken? Als u me er dan ook wat voor betaalt?'

Dus ging hij op weg naar huis. Maar toen hij nog een stukje van huis verwijderd was, had z'n vader hem al aan zien komen, hij was bijzonder geëmotioneerd van blijdschap en hij rende z'n zoon tegemoet, hij nam hem in z'n armen en bleef hem maar kussen, zo blij was hij. De zoon begon aan de woorden, die hij voorbereid had: 'Pa, ik besef, dat ik het gigantisch verprutst heb, niet alleen in Gods ogen, maar voor u uiteraard ook - ik verdien het natuurlijk niet meer om nog langer als een van uw zonen door te gaan ...

Maar z'n vader onderbrak hem; hij keerde zich om naar z'n dienstknechten die aan waren komen lopen om te zien wat er aan de hand was en hij zei tegen hen: 'Haal mijn beste pak en kleed hem fatsoenlijk aan; doe mijn zegelring aan z'n vinger en haal ook een paar fatsoenlijke schoenen voor hem. En slacht ook het kalf, dat we al een tijdje vet gemest hadden. We moeten een grandioos feestmaal klaarmaken om dit te vieren. Ik was al bang dat mijn zoon misschien wel dood was, maar hij is voor mij weer tot leven gekomen. Ik dacht dat ik hem kwijt was, maar ik heb hem weer teruggevonden!' Dus werd er een prachtig feest voorbereid.

Al die tijd was de oudste zoon buiten op het land aan het werk geweest. Toen hij dichterbij huis kwam aan het einde van z'n werkdag, hoorde hij feestmuziek - er waren mensen aan het zingen en er speelde een bandje. Dus klampte hij een van de jochies aan die daar stonden te kijken en hij vroeg hem wat daar aan de hand was. Het jong flapte eruit: 'O je broertje is terug en

je vader heeft het kalf geslacht dat jullie vetgemest hadden, omdat hij weer veilig en wel thuis is.'

De oudste zoon was woedend en wilde geen stap verder meer naar huis lopen. Dus vloog pa die dag voor de tweede keer de deur uit en probeerde hij z'n zoon van gedachten te laten veranderen. Maar hij klapte bijna van kwaadheid: 'Kijk eens naar al die jaren dat ik me voor u heb afgetobd! Nooit heb ik iets gedaan wat tegen uw wil inging, maar toch hebt u mij nooit een geitenbokje laten slachten om met m'n kameraden eens een leuk feestje te bouwen. Maar zodra dat zoontje van u z'n gezicht weer laat zien, nadat hij al uw zuurverdiende centjes er netjes doorgejaagd heeft in z'n bordelen, dan weet u niet hoe vlug u het beste dier uit onze stal moet slachten om hem daarmee te eren!'

Maar de vader antwoordde vriendelijk: 'M'n lieve jongen, jij was de enige die hier bij me bent gebleven en je weet dat de rest van m'n bezit al op je naam staat. Snap je dan niet dat we dit wel moesten vieren? Hij is toch je broer, die in onze gedachten al dood was en nou is 'ie weer in levenden lijve bij ons. Ik dacht dat we hem voor altijd kwijt waren, maar we hebben hem weer teruggevonden. ''

Jezus begon daarna aan Z'n eigen volgelingen nog een verhaal te vertellen. "Er was eens een rijke man, die een manager in dienst had genomen om voor al z'n zaken te zorgen, maar hij kreeg steeds weer signalen, dat die manager geld van hem verduisterde. Dus liet hij de man bij zich komen en confronteerde hij hem met die feiten. 'Wat heeft dat te betekenen, dat ik steeds zulke dingen over je hoor? Ik ga onmiddellijk al je zakelijke beslissingen laten doorlichten. Natuurlijk kan ik je niet langer als manager handhaven. '

Die manager zat toen na te denken over z'n toekomst - hoe zou die eruit gaan zien? 'Wat zou ik kunnen ondernemen om aan de kost te komen,' zei hij bij zichzelf, 'nu ik de zak heb gekregen van de baas? Ik zal ervoor zorgen dat er genoeg voormalige klanten

van m'n baas me willen helpen als ik eenmaal op straat sta.'
 Dus liet hij elke pachter bij zich komen, die nog maar op een
 of andere manier bij z'n baas in het krijt stond. Tegen de eerste
 zei hij: 'Hoeveel ben je mijn baas nog schuldig?'
 'Vierduizend liter olie', zei die.

Toen zei de manager: 'Hier heb ik het origineel van je
 schuldverklaring; ga zitten en maak er vlug wat anders van - zet
 er maar tweeduizend liter op.' Daarna zei hij tegen een andere
 pachter: 'En jij - hoeveel moet jij nog betalen?'
 'Tweehonderd zakken tarwe', was het antwoord.

Dus zei de manager: 'Hier heb je je contract; je kunt er wat
 mij betreft twintig procent afhalen.'

Toen de eigenaar van het bedrijf hoorde, dat alle schuld-
 verklaringen veranderd waren, kon hij alleen bewondering
 opbrengen voor z'n oneerlijke manager; hij feliciteerde hem met
 z'n snelle reactie en z'n slimme aanpak.

Helaas is het maar al te vaak zo, dat de mensen die alleen maar
 leven voor wat deze wereld hun te bieden heeft, met veel meer
 verstand met hun zaken lijken om te gaan dan de andere mensen,
 die toch maar al te goed weten, waar het in die andere wereld op
 aankomt. 'Dus mijn advies aan jullie is dit', zei Jezus, 'gebruik het
 smerige geld van de wereld om je te verzekeren van voldoende
 vrienden; als je dan uiteindelijk al je bezit achter moet laten, dan
 zullen ze je met open armen in de hemel zelf ontvangen.

De man, die betrouwbaar blijkt te zijn in kleine dingen, zal
 met dezelfde integriteit omgaan met veel grotere belangen. En
 de man, die al sjoemelt met kleine dingetjes, zal bij grote orders
 net zo goed de zaak oplichten. Dus als ze niet op je aan kunnen, ,,
 als ze je een fraudegevoelige zaak als geld toevertrouwen, dan kun
 je ook niet verwachten dat ze je iets zullen laten behandelen, dat
 eeuwigheidswaarde heeft. En als je al gaat sjoemelen wanneer je

voor de zakelijke belangen van mensen mag zorgen, denk je dan, dat de mensen staan te trappelen om hun persoonlijke belangen aan jou toe te vertrouwen?

Geen enkele werknemer kan ooit met z'n hele hart voor twee bazen tegelijk werken. Hij zal ze altijd met elkaar vergelijken en dan zal hij altijd voor de een kiezen, want die is dan beter voor hem; en hij zal altijd meer oog hebben voor de belangen van de een en de zaken van de ander laat hij een beetje sloffen. Dat is de reden, waarom je je niet kunt toewijden aan het verdienen van veel geld en 'tegelijk ook God kunt dienen."

Sommige Farizeeën wilden die laatste opmerking van Jezus tot Zijn discipelen niet gehoord hebben, Zij waren erop uit om én rijk én religieus te zijn en ze maakten Jezus' uitspraak belachelijk. Maar Jezus wist wat er in hen omging en Hij zei tegen hen: "Je kunt misschien je collega's voor de gek houden, maar God kijkt dwars door je heen! Mensen zijn misschien onder de indruk van wat je doet, maar God walgt ervan."

"De geboden van Mozes en de beschuldigingen van de profeten bleven van kracht totdat Johannes de Doper op het toneel verscheen. Toen gingen de voorschriften van God gelden en mensen hebben echt alles gedaan om zich daaraan te houden. Maar in feite zou het makkelijker zijn dat de aarde en de ruimte eromheen zouden verdwijnen, dan dat er ook maar één enkele letter van die goddelijke wet zou vervallen.

Laat me jullie nog één voorbeeld geven: in Gods ogen is iedereen, die zich laat scheiden van z'n vrouwen met een ander verder door het leven gaat, een echtbreker. En iedereen, die een gescheiden vrouw trouwt, pleegt ook overspel.

Er was eens een steenrijke man. Hij droeg altijd de duurste maatpakken en hij genoot elke dag van z'n leven van de meest

exquise maaltijden. En er was een arme bedelaar, die in de goot zat vlak voor de oprijlaan van deze rijke man; die bedelaar had een heel toepasselijke naam: God-help-ons. Z'n uitgeteerde lichaam was een en al zweren en hij zou alles over hebben voor een hapje uit de groencontainer, waarin ze al het afval van het huis van de rijke man gooiden. De straathonden uit die buurt kwamen het vocht oplikken, dat uit z'n etterende wonden over z'n hele lichaam droop. Na een tijdje ging de bedelaar dood en z'n geest werd door engelen begeleid tot in de liefdevolle armen van Abraham. Niet lang daarna overleed die rijke man en er volgde een indrukwekkende begrafenis. Maar hij had daar zelf niets meer aan, want hij leed al in de hel.

In z'n pijn keek hij op en zag Abraham in de verte; die omarmde de arme bedelaar God-help-ons! 'Vader Abraham', riep hij, 'heb medelijden met me. Ik wil zelfs de vingers van die bedelaar aflikken, als hij ze eerst even in water zou dopen! Deze hitte is niet uit te houden!'

Maar Abraham gaf weloverwogen antwoord: 'Herinner je je, hoe goed je het had tijdens jouw leven en hoe ellendig mijn vriend God-help-ons eraan toe was? Nu is het zijn tijd om een beetje vertroeteld te worden en jij moet leren wat het is om te lijden. Maar hoe dan ook - er ligt een gigantische kloof tussen jou en ons; daar kan niemand overheen; niet van hieruit naar jou en niet van jou uit naar hier.'

Dus ging de rijke man zoeken naar een andere mogelijkheid.

'Vader Abraham, ik doe een beroep op u - kunt u niet iemand naar mijn familie op aarde sturen. Dan zouden tenminste mijn vijf broers gewaarschuwd worden voor dit verschrikkelijke oord.'

Maar Abraham schudde z'n hoofd en zei: 'Ze hebben een Bijbel in huis. Laat ze die maar gaan lezen; dan kunnen ze zien wat Mozes en de profeten gezegd hebben; dat zijn alle waarschuwingen die ze maar nodig hebben.'

Maar de veroordeelde man was het niet met Abraham eens.

'Nee vader Abraham, daar overtuig je ze niet mee. Maar als er iemand terug zou komen uit het graf om ze te vertellen wat er werkelijk speelt, dan zouden ze zeker anders gaan leven.'

Maar Abraham zei alleen maar: 'Als ze geen aandacht hebben voor de woorden die God via Mozes en de andere profeten al gesproken heeft, dan hoef je niet te denken dat ze iemand anders wel zouden geloven, die tegen ze zegt dat hij net uit de doden is teruggekeerd. '